

Sygn. akt II CSK 257/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa D. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko E. Spółce Akcyjnej z siedzibą w P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 1 października 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1800 (jeden tysiąc
osiemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka D. [...] sp. z o.o. z siedzibą w P. wnosila o zasądzenie od pozwanej [...] E. S.A. w P. kwoty 74.500 zł z tytułu bezumownego korzystania z części jej nieruchomości.

Wyrokiem z dnia 1 października 2013 r. Sąd Okręgowy w P. na skutek apelacji wniesionej przez obie strony zmienił wyrok Sądu Rejonowego w P., częściowo uwzględniający powództwo w ten sposób, że powództwo to oddalił. Sąd Okręgowy przyjął, że roszczenie powódki będącej spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, prowadzącej działalność gospodarczą w branży wydawniczo-księgarskiej, o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z części jej nieruchomości w związku z przebiegiem linii energetycznych należących do pozwanej jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c. i uległo przedawnieniu w terminie trzyletnim.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie art. 118 k.c., art. 203 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 378 k.p.c., art. 158 k.p.c. i art. 394 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Strona powodowa wnosila o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W ocenie skarżącej wątpliwości budzą dwie

kwestie, po pierwsze, czy „roszczenie przedsiębiorcy, który jest spółką prawa handlowego, o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości przez inny podmiot przedawnia się z upływem trzech lat”; po drugie, „czy roszczenie związane z przedsiębiorstwem w znaczeniu przedmiotowym determinuje związek tego roszczenia z działalnością gospodarczą przedsiębiorcy”.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.; postanowienie SN z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II CZ 102/02, nie publ.; postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 283/07, nie publ.). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienie SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, nie publ.; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, nie publ.; postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3 – 4, poz. 43). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga ponadto przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój

pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

W najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych dominuje zapatrywanie, że roszczenie przedsiębiorcy o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie ulega przedawnieniu w terminie trzyletnim (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2002 r., III CZP 21/02, OSNC 2002, nr 12, poz. 149, z dnia 16 września 2010 r., III CZP 44/10, OSNC-ZD 2011, nr 1, poz. 19; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2011 r., II CSK 80/11, nie publ.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 listopada 2012 r., I ACa 585/12, nie publ.). Dla kwalifikacji roszczenia jako związanego z działalnością gospodarczą znaczenie ma jego funkcjonalny związek z działalnością gospodarczą. Jeżeli czynności dokonuje przedsiębiorca, to powstaje domniemanie, że czynność wchodzi w zakres działalności gospodarczej. W przypadku przedsiębiorców, których zakres działania obejmuje wyłącznie prowadzenie działalności gospodarczej, konieczne byłoby wykazanie, że konkretne roszczenie nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (zob. powołana uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2010 r., III CZP 44/10). W doktrynie postuluje się szerokie pojmowanie pojęcia „prowadzenie działalności gospodarczej”.

Okoliczności sprawy nie wskazują na występowanie innych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić jej przyjęcia do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat

za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]